

Художні напрямки доби Просвітництва

«СВІТЛО РОЗУМУ РОЗГАНЯЄ МОРОК НЕВІГЛАСТВА» — ВОЛЬТЕР

Доба Просвітництва — розум як рушій історії

Людина — центр світу

Доба Просвітництва — це триумф людського розуму. Мислителі Вольтер, Руссо, Дідро, Кант утверджували ідею, що кожна людина здатна мислити самостійно.

Жінки відіграли величезну роль: мадам Помпадур і мадам де Сталь відкривали салони, де народжувалися філософські й художні ідеї.

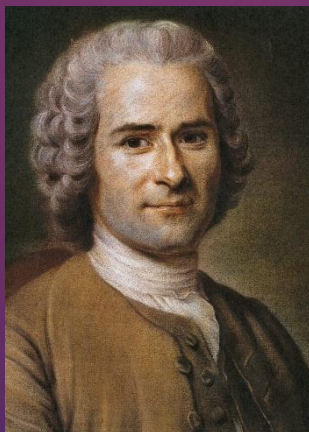
Саме в цю епоху мистецтво стає не розкішшю — а засобом пізнання.



Вольтер



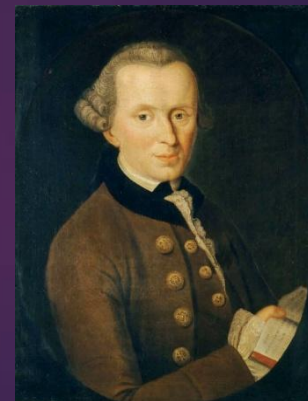
мадам де Помпадур



Жан-Жак Руссо



мадам де Сталь



Крістоф Віллібальд Глюк

Мистецтво і суспільство

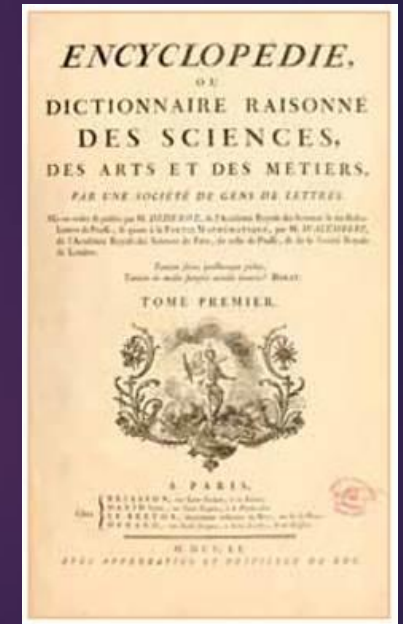
МИСТЕЦТВО СТАЄ ІНСТРУМЕНТОМ ОСВІТИ І МОРАЛІ



Просвітництво навчило бачити у мистецтві не забаву, а виховання душі. З'являються академії, друкарні, театри, художні салони.

Художник стає філософом, а філософ — митцем.

Мистецтво виходить за межі палаців і стає голосом суспільства



Географія мистецтва, ідей і впливів

У центрі Просвітництва — Франція. Саме звідти поширюються головні ідеї, філософія

В Італії розквітає оперне мистецтво й скульптура, краса форм

В Англії — сентименталізм і літературний гуманізм

Німеччина формує філософську основу майбутнього романтизму

А в Україні Києво-Могилянська академія стає духовним осередком розуму та освіти.

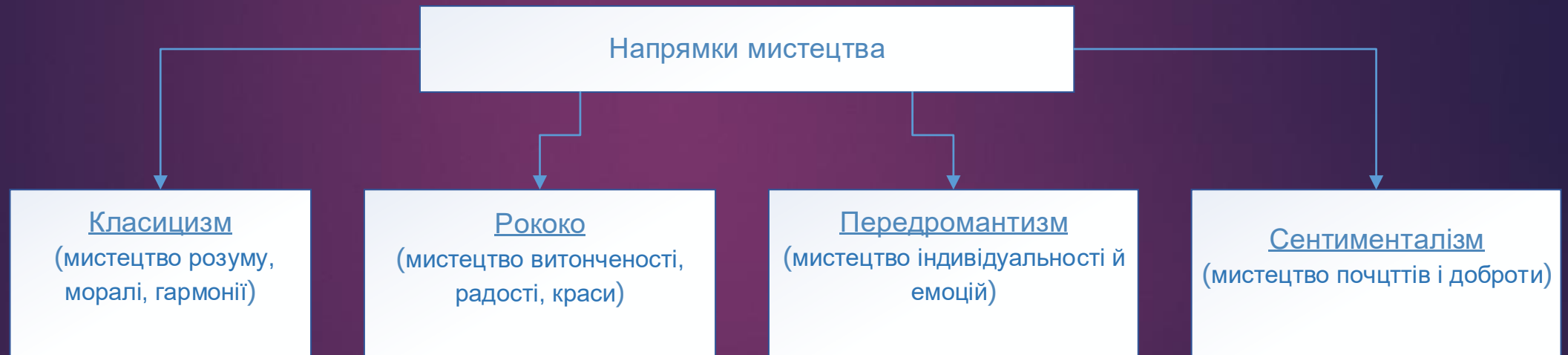
Ідеї Просвітництва поширювались Європою, мов проміння світла.

Це був рух не лише культур, а й свідомостей. Мистецтво стало спільною мовою європейського прогресу



Основні напрями

МИСТЕЦТВО ПРОСВІТНИЦТВА РІЗНОМАНІТНЕ, АЛЕ ВСІ ЙОГО НАПРЯМИ ОБ'ЄДНАНІ
ІДЕЄЮ ГАРМОНІЇ МІЖ РОЗУМОМ І КРАСОЮ



Класицизм — дисципліна краси

Класицизм став мистецтвом героїв і розуму.
Він прагнув до порядку, логіки, ідеалу античної гармонії.

У картинах Жака-Луї Давіда кожен рух
підпорядкований розуму, а у театрі Расіна та Корнеля
герої борються за честь.

Навіть архітектура дихає спокоєм і симетрією — Лувр,
Пантеон, Версаль



«Клятва Гораційів» - Давід

Символіка класицизму

УСЕ ПІДКОРЕНЕ ОДНІЙ МЕТІ — ПОКАЗАТИ, ЩО КРАСА МАЄ МОРАЛЬНУ ОСНОВУ

- ❑ Колони — символ порядку й розуму.
- ❑ Геометричні форми — відображення гармонії світу.
- ❑ Мармур — знак вічності.
- ❑ Людина — уособлення моральної рівноваги.



Рококо — мистецтво легкості та гри

БУШЕ, ФРАГОНАР, ВІЖЕ-ЛЕБРЕН СТВОРЮЮТЬ ІДЕАЛ КРАСИ, У ЯКОМУ
ЖІНКА — ЦЕНТР СВІТУ



«Гойдалка» - Жан
Онор Фраґонар



«Венера і Амур» - Буше



портрет Марії-Антуанетти -
Віже-Лебрен

Після строгого класицизму
з'являється рококо — мистецтво
ніжності, краси й насолоди життям.

Це світ, де головне —
почуття, флірт, гра.

М'які кольори, вигнуті лінії,
казкові сцени.

Салони — лабораторії ідей

Там, де жінки керували розмовою, народжувалася європейська демократія думки

Салони — це місця, де мистецтво й філософія зливалися в одне. Тут грали твори Моцарта, читали Руссо, дискутували про мораль.

Саме в салонах формувався новий тип інтелектуальної культури



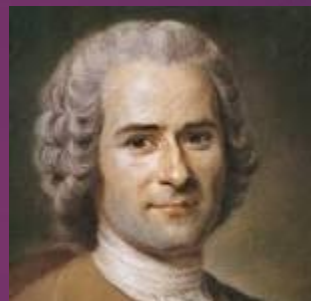
Салон мадам де Помпадур

Сентименталізм — перемога почуттів

Це мистецтво щирості, тепла й людяності

СЕНТИМЕНТАЛІЗМ ЗАКЛИКАВ СЛУХАТИ СЕРЦЕ. РУССО І СКОВОРОДА ВЧИЛИ: ЩАСТЯ — У ПРОСТОТІ Й ЧИСТОТІ ДУШІ.

У ЛІТЕРАТУРІ З'ЯВЛЯЮТЬСЯ ГЕРОЇ, БЛИЗЬКІ ДО ЗВИЧАЙНОЇ ЛЮДИНИ, У МИСТЕЦТВІ — ПЕЙЗАЖІ, ЩО ВІДБИВАЮТЬ ВНУТРІШНІЙ СТАН.



Жан-Жак Руссо



Григорій Сковорода

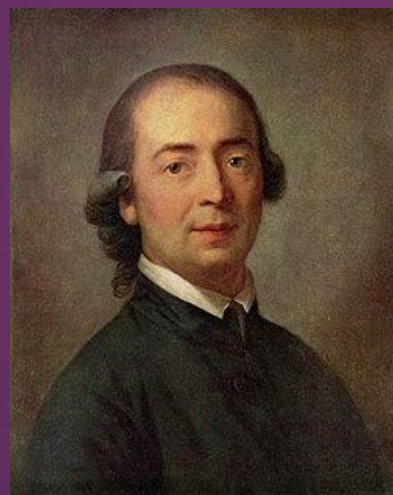


Сільський пейзаж

Передромантизм — шлях до глибини душі



Замок Лёвенбург — «Лев'ячий замок»



Йоганн-Готфрід Гердер

ПЕРЕДРОМАНТИЗМ — ЦЕ ПЕРЕДЧУТТЯ НОВОГО ЧАСУ.

ВІН НАРОДИВСЯ У НІМЕЧЧИНІ ТА АНГЛІЇ, ДЕ ЛЮДИНА ПОЧАЛА ВІДЧУВАТИ СЕБЕ ЧАСТИНОЮ ПРИРОДИ.

ГЕРДЕР І ГРЕЙ ГОВОРИЛИ ПРО САМОПІЗНАННЯ, ПРИСТРАСТЬ І СВОБОДУ.

У МУЗИЦІ ВЖЕ ЗВУЧИТЬ ЕМОЦІЙНІСТЬ БЕТХОВЕНА — ПРОВІСНИКА РОМАНТИЗМУ.



Бетховен — Місячна соната

Порівняльна таблиця напрямів

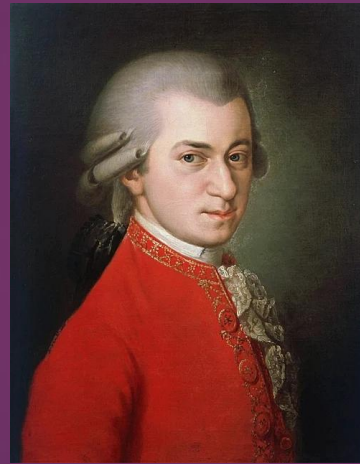
Напрям	Головна ідея	Художні ознаки	Представники	Країни
Класицизм	Розум, мораль, гармонія	Геометрія, античність	Давід, Расін	Франція
Рококо	Краса, легкість, насолода	Пастель, асиметрія	Фрагонар, Віже-Лебрен	Франція, Італія
Сентименталізм	Почуття, доброта, щирість	Натуралізм, простота	Руссо, Сковорода	Англія, Україна
Передромантизм	Індивідуальність, емоція	Природа, містика	Гердер, Грей	Німеччина, Англія

Музика як дзеркало епохи

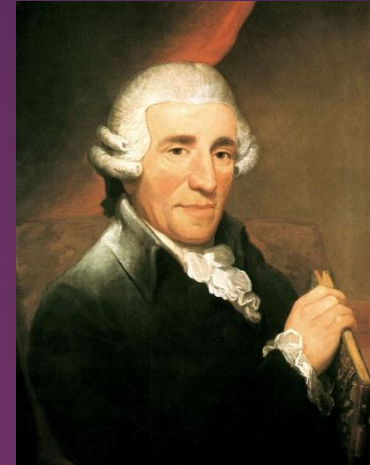
МУЗИКА ВЧИТЬ СЛУХАТИ НЕ ЛИШЕ ЗВУКИ, А Й РОЗУМ

Музика доби Просвітництва — це гармонія між математичною точністю та почуттям.

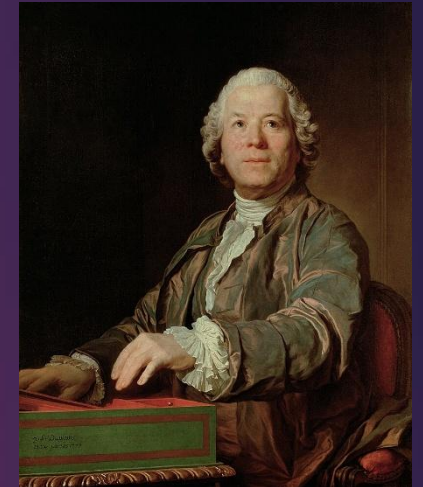
Моцарт, Гайдн і Глюк створили мелодії, які поєднали логіку й емоцію. Від камерної сонати до великої опери — усе підпорядковано витонченості та ясності.



Вольфганг Амадей Моцарт



Франц Йозеф Гайдн



Крістоф Віллібальд Глюк



Моцарт — Весілля Фігаро

Архітектура і скульптура

АРХІТЕКТУРА XVIII СТОЛІТТЯ — ЦЕ МОВА КАМЕНЮ, ЩО ПРОМОВЛЯЄ ДО РОЗУМУ

Пантеон у Парижі —
храм розуму, створений
на честь великих людей



Версаль і Амалієнбург —
втілення елегантності й
витонченості.



Скульптор Антоніо
Канова відродив античну
досконалість у творах
«Психея і Амур» та
«Венера»



Україна і Просвітництво

«ШУКАЄМО ЩАСТЯ ЗА ГОРАМИ, А ВОНО ЖИВЕ В СЕРЦІ» - ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА

Україна не залишилася осторонь світового руху Просвітництва. Одним з яскравих прикладів є Києво-Могилянська академія, яка була центром європейського рівня, де навчали філософію, етику, риторику.



Григорій Сковорода — український мислитель, який випередив час. Його вчення про духовну свободу — це українська версія європейського гуманізм



Цікаві маловідомі факти доби Просвітництва



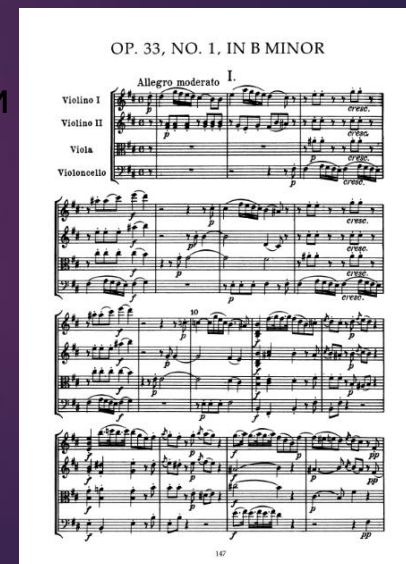
Елізабет Віже-Лебрен

Елізабет Віже-Лебрен була першою жінкою, прийнятою до Французької академії мистецтв

Давід малював Наполеона, але залишався вірним ідеалам моралі

Вольтер мав власну друкарню, де видавав заборонені книги

Гайдн написав понад 100 симфоній — рекорд XVIII століття



Ноти симфонії №33 Йозефа Гайдна

Завершальний акорд

«СВІТЛО ЗНАННЯ — ЦЕ НАЙВИЩА КРАСА ЛЮДСТВА»

Доба Просвітництва — це золотий перехід від старого світу до
нового.

Вона навчила людину мислити, відчувати й творити вільно.
Її спадщина — це моральна й естетична гармонія, на якій стоїть
сучасна Європа.



Дякую за увагу!

